

Internationaal

Naar een eerlijke en duurzame energietransitie

Juli, 2024

cnvinternationaal.nl/just-transition
CNVI-0432

1. Introductie

De energietransitie is een van de meest dringende en complexe uitdagingen van de 21e eeuw. Deze verschuiving van fossiele brandstoffen, zoals olie en gas, naar hernieuwbare energiebronnen zoals wind en zon is onontkoombaar om klimaatverandering tegen te gaan. Tegelijk is het voor Nederland en Europa cruciaal om de energietransitie niet alleen als een morele of technische uitdaging te zien, maar ook als een kans om geopolitieke stabiliteit te waarborgen, onze strategische autonomie te vergroten en economische veerkracht op te bouwen. Tegelijk mogen we op weg naar een schonere toekomst met elektrische auto's en zonnepanelen niet blind zijn voor de mensen die de prijs betalen voor onze hernieuwbare ambities. Achter de duurzame ambities van groene energie gaan verhalen van uitbuiting, onrecht en menselijk leed schuil. In deze position paper gaan we in op de uitdagingen rond de energietransitie, de problemen die de ze veroorzaakt en hoe inzetten op een Just Transition deze problemen kan oplossen.

Door in te zetten op een integrale benadering van de Just Transition kunnen we recht doen aan alle betrokkenen. En dat is hoognodig. Aan de ene kant zorgt de transitie voor een vervier- of zelfs verzesvoudiging van de vraag naar metalen zoals lood, tin en zilver, en kritieke metalen zoals koper en nikkel die nodig zijn voor alle elektrische auto's, windmolens en zonnepanelen. De mijnwerkers die diep onder de grond de kritieke mineralen delven voor onze overstap naar groene energie, werken nu vaak onder onveilige werkomstandigheden, maken lange werkdagen met weinig slaap en voor een slecht loon. Aan de andere kant komt er een scherpe daling aan van de vraag naar kolen en andere fossiele brandstoffen, met ingrijpende gevolgen voor de regio's en landen van herkomst die al tientallen jaren sterk afhankelijk zijn van de inkomsten hieruit.

Strategisch gezien biedt een Just Transition de kans om op een maatschappelijk verantwoorde manier de energie-afhankelijkheid te verminderen en de energiezekerheid te vergroten. Europa is momenteel sterk afhankelijk van geïmporteerde fossiele brandstoffen, wat de regio kwetsbaar maakt voor prijsvolatiliteit en geopolitieke risico's. Bovendien zijn landen zoals China dominant in de markt voor kritieke of strategische grondstoffen zoals zeldzame aardmetalen. Dit vormt op zich al een risico voor de Europese energiezekerheid. Door te investeren in duurzame mijnbouwpraktijken en strategische grondstoffenpartnerschappen met andere productielanden, kunnen Nederland en de EU hun eigen toeleveringsketens versterken, hun bevoorrading weerbaarder maken en geopolitieke risico's verminderen. Juist door te investeren in lokale, hernieuwbare energiebronnen door middel van Just Transition Partnerschappen kan Europa zijn energieonafhankelijkheid vergroten en de leveringszekerheid verbeteren. Daarnaast moeten de Partnerschappen rond Strategische en Kritieke grondstoffen duurzaam en transparant zijn, en wederzijds voldoende bevatten voor elk van de landen om een preferente partner te blijven of te worden.

De inzet op een eerlijke energietransitie is daarom niet alleen een morele plicht maar ook een economische, geopolitieke en strategische noodzaak. Voor Nederland en de Europese Unie betekent dit dat er een geïntegreerde aanpak nodig is die zowel de binnenlandse als internationale dimensies van een Just Transition adresseert. Door beleidsmatig meer in te zetten op een Just Transition en te investeren in Just Transition Partnerschappen met landen die rijk zijn aan grondstoffen, kunnen Nederland en Europa niet alleen bijdragen aan de wereldwijde klimaatinspanningen, maar ook hun eigen economische en strategische positie versterken. Just Transition is daarmee niet alleen een kwestie van ethiek, maar ook van slim beleid en strategisch inzicht.

2. Het probleem van de energietransitie

We bevinden ons midden in een ingrijpende transitie: de klimaatverandering dwingt ons tot grootschalige vergroening van onze economie. We realiseren ons daarbij echter nauwelijks dat de energietransitie niet alleen grote gevolgen heeft in Europa, maar ook in de landen van herkomst van onze kolen én metalen. De enorm toegenomen vraag naar grondstoffen komt neer op de schouders van mijnwerkers die in extreme en gevaarlijke omstandigheden nu nog harder moeten werken.

We zijn te afhankelijk van enkele landen en bedrijven voor onze energietransitie. Een groot probleem is dat de macht in ketens zeer geconcentreerd is. Zowel de handel in metalen als kolen is in handen van slechts een kleine groep internationale bedrijven. Bovendien is er een grote afhankelijkheid van China, zowel voor de winning als verwerking van metalen. Uit onderzoek van Profundo in opdracht van CNV Internationaal blijkt dat China het belangrijkste exportland is voor metalen uit Peru en Bolivia! Informatie van de Amerikaanse geologische dienst bevestigt dit: 80% van de zeldzame metalen wereldwijd werd in 2019 geïmporteerd door China? Deze dominantie is niet alleen gevaarlijk voor onze toegang tot deze kritieke grondstoffen (en daarmee onze transitie), maar ook voor de mate waarin Nederlandse en Europese bedrijven die importeren invloed kunnen uitoefenen op de klimaat, milieu en mensenrechten impacts eerder in de ketens.

Mijnwerkers aan het begin van de zowel de fossiele als de metalen ketens werken vaak onder slechte omstandigheden. Bedrijven in de mijnbouwsector regelen het werk grotendeels via outsourcing. Bijna alle mijnwerkers worden gedwongen via onderaannemers te werken, waardoor hun positie kwetsbaar is. Zij hebben veel minder rechten dan de weinige mijnwerkers die rechtstreeks in dienst van mijnbouwbedrijven zijn. Steeds opnieuw worden zij ingehuurd op basis van korte termijncontracten van 3-6 maanden. Zij hebben vrijwel nooit de vrijheid om vakbonden op te richten of er lid van te zijn, of om direct te onderhandelen met de mijnbouwbedrijven. Overuren en vrije dagen worden niet uitbetaald. Ze verdienen gemiddeld 30% minder dan vaste krachten voor hetzelfde werk. Mijnwerkers werken vaak in extreem lange shifts: Mijnwerkers in de kolenmijnen van Colombia noemen dit “dodelijke ploegendiensten”: ze werken 7 dagen lang 12 uur per dag, gevolgd door 3 dagen rust. Deze lange dagen zorgen ervoor dat het werk ook onveiliger en ongezonder wordt.

Specifiek voor de metaalketens geldt dat deze niet transparant zijn: het is vaak onduidelijk waar de metalen vandaan komen. Dat maakt het vrijwel onmogelijk betrokken bedrijven in de keten te identificeren en ter verantwoording te roepen.

Nederland en Europa kunnen actief zorgen voor een handelsbeleid waarin ruwe en bewerkte grondstoffen veiliggesteld worden en tegelijkertijd zorgen voor ontwikkeling in de grondstofrijke landen. Dat kan door gelijkwaardige, duurzame en transparante kritieke grondstoffen en just transition partnerschappen af te sluiten met grondstofrijke landen.

1. Report Profundo (cnvinternationaal.nl) -

<https://www.cnvinternationaal.nl/Resources/Persistent/a/8/0/e/a80e414827c77f5fc10dfc3ea960ae682276f287/CNVI-0352%20Profundo%20Mineral%20supply%20chains%20from%20Latin%20America%20221006%20def.pdf>

2. Rare Earths Data Sheet - Mineral Commodity Summaries 2020 (usgs.gov) - <https://pubs.usgs.gov/periodicals/mcs2020/mcs2020-rare-earths.pdf>

Een eerlijke transitie voor alle werknemers

De transitie naar een koolstofarme en klimaatbestendige economie moet eerlijk en inclusief zijn. Een eerlijke transitie (“just transition”) betekent volop de kansen pakken van nieuwe technologieën die nodig zijn voor een groene economie, en het tegengaan en voorkomen van negatieve gevolgen voor betrokken werknemers wereldwijd.

CNV Internationaal richt zich op de werknemers aan het begin van onze internationale ketens: op de mijnwerkers die de metalen delven die nodig zijn voor de vergroening van de economie, en op de mijnwerkers die in de kolenmijnen werken die komende jaren zullen sluiten. Als Europa inzet op ontwikkeling in grondstofrijke landen zorgen we ervoor dat we toegang houden tot de grondstoffen en tegelijkertijd uitbuiting voorkomen.

3. Aanbevelingen voor kritieke grondstoffen en Just Transition partnerschappen

Zet als Nederland en Europa in op **eerlijke, gelijkwaardige, duurzame en transparante Kritieke Grondstoffen Just Transition partnerschappen met grondstoffenrijke landen**. Dit kan ook vanuit Nederland bilateraal met landen waar Europa geen (handels)verdrag mee heeft. Zorg ervoor dat deze partnerschappen aansluiten bij lokale behoeften, door bijvoorbeeld in te zetten op lokale waarde-toevoeging en banencreatie. Dit is waar grondstoffenrijke landen namelijk veel behoefte aan hebben.³ Door dit te doen op basis van gelijkwaardigheid en in te zetten op eerlijke overeenkomsten zijn we daarmee ook een alternatief voor de Chinese “belt and road” investeringen. Veel landen met grondstoffen zien in dat afhankelijk zijn van één grootmacht voor de export van hun grondstoffen niet handig is. Als het gaat om de relatie met China zijn voor veel landen de wittebroodsweken voorbij, ze maken zakelijke afwegingen in het aangaan van partnerschappen.⁴

Mijnbouw heeft een enorme impact op de lokale samenleving en economie. Het is vaak een bron van hevige lokale sociale conflicten. Om op nationaal niveau draagvlak voor hun beleid te verkrijgen is het voor overheden van grondstofrijke landen aantrekkelijk om naast het aantrekken van investeringen ook te laten zien dat fatsoenlijk werk en mensenrechten geborgd zijn in de overeenkomsten die ze aangaan. Hieronder beschrijven we verder de specifieke voorwaarden voor kritieke grondstoffen en Just Transition Partnerschappen.

Voorwaarden voor kritieke grondstoffen en Just Transition partnerschappen met productielanden

Kritieke grondstoffen en Just Transition partnerschappen moeten uitgaan van samenwerking tussen Nederland of Europa en landen waar metalen gewonnen worden. Zowel Nederland als Europa zijn al strategische partnerschappen op kritieke grondstoffen aan het vormen. Het is cruciaal dat beide overheden zorgen dat de partnerschappen uitgaan van een integrale benadering van de eerlijke energietransitie die alle facetten omvat. Het gaat om het creëren van een groene motor voor eerlijke banen in de winning van metalen en over duurzaam management van de natuurlijke hulpbronnen. Dit zorgt ervoor dat Nederland en Europa toegang houden tot de grondstoffen.

1. De Nederlandse overheid moet **transparant** zijn over dit proces en de inhoud van partnerschappen, ook tijdens de ontwikkeling ervan.
2. Om een gelijkwaardige relatie te creëren, is betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld cruciaal, juist ook omdat de positie van (lokale) vakbonden en andere maatschappelijke organisaties wereldwijd aan het verslechteren is. Daarom moeten deze organisaties **actief benaderd en betrokken worden**; voorafgaand aan het formuleren van een partnerschap, tijdens het uitvoeren én achteraf ter evaluatie.
3. Zo zouden de partnerschappen een **duurzaamheidshoofdstuk** moeten bevatten, waarin beide partijen formuleren hoe ze samenwerken om mensenrechten, arbeidsrechten en milieunormen te versterken. Deze zouden moeten verwijzen naar de verdragen en richtlijnen van de ILO, OECD, en de UNGPs.
4. **Lokale vakbonden en maatschappelijke organisaties structureel opnemen in het monitoren van partnerschappen**: in het pact zou ruimte moeten zijn voor de ondersteuning van lokale vakbonden en maatschappelijke organisaties die werken aan de duurzame transitie, bijvoorbeeld door het aankaarten van misstanden in mijnen, en die de duurzaamheidsafspraken binnen het partnerschap kunnen monitoren.

Verder moetende volgende elementen in elk geval onderdeel zijn van een kritieke grondstoffen en Just Transition partnerschap en/of van flankerende ondersteuning:

1. **Sociale dialoog**: Ondersteuning van overheden, vakbonden en werkgevers in productielanden bij het aangaan van een sociale dialoog over wat er aan economisch en sociaal beleid nodig is om een eerlijke transitie te bewerkstelligen. Zorg ook dat de private sector investeert in eerlijke banen en goed werk door sociale dialoog, met expliciete aandacht voor de positie van jongeren en vrouwen;

3. Zie [African leaders call for equity over minerals used for clean energy | Environment | The Guardian](https://www.volkskrant.nl/kijkverder/v/2024/de-nikkelwinning-neemt-de-molukken-over-na-iedere-regenbui-kleurt-de-rivier-bruin-en-rood-v1059739) of recent: <https://www.volkskrant.nl/kijkverder/v/2024/de-nikkelwinning-neemt-de-molukken-over-na-iedere-regenbui-kleurt-de-rivier-bruin-en-rood-v1059739>

4. Zie ook [China-LAC: China's engagement with Latin America and the Caribbean: Geopolitical challenges and the role of the EU | CEDLA Latin American Studies | University of Amsterdam](https://www.cedla.nl/project-publications-3-china-engagement-latin-america-caribbean-geopolitical-challenges-role-eu) - <https://www.cedla.nl/project-publications-3-china-engagement-latin-america-caribbean-geopolitical-challenges-role-eu>

2. **Versterken arbeidsrechten en vakbondsvrijheid:** Een belangrijke voorwaarde voor een eerlijke transitie voor mijnwerkers is fatsoenlijk werk. Mijnwerkers moeten in goede en veilige omstandigheden kunnen werken. Outsourcing moet aan strenge regels onderworpen worden en er moet volledige vakbondsvrijheid zijn voor álle werknemers. Daarnaast kan Nederland een belangrijke rol spelen in de versterking van de arbeidsinspectie door technische ondersteuning.
3. **Sociale zekerheid:** Er zou een sociale bescherming moeten komen voor mijnwerkers: het is een hoogrisicosector voor werknemers, waarbij ongeneeslijke beroepsziektes veel voorkomen en er een grote kans is op ernstige ongelukken. Bij uitval moeten mijnwerkers kunnen terugvallen op voorzieningen.
4. **Financiële ondersteuning voor investeringen in eerlijke banen:** zowel Nederlandse bedrijven, als bedrijven in productielanden zouden voor strategische projecten onder gunstige voorwaarden financiering moeten kunnen krijgen voor investeringen in eerlijke banen. Aan deze financiering zouden een aantal belangrijke voorwaarden gesteld moeten worden. Zo moeten de bedrijven waarin geïnvesteerd opereren met respect voor mensenrechten en milieu, waarbij concreet vakbonden toegestaan zijn en oneigenlijke, excessieve toepassing van outsourcing voorkomen wordt.
5. **Multistakeholder & sectorale samenwerking stimuleren:** zowel lokaal als in Nederland is samenwerking tussen verschillende ketenpartners, vakbonden en maatschappelijke organisaties cruciaal voor het aanpakken van de grootste misstanden. Nederland kan haar kunde en kennis inzetten bij het opzetten en stimuleren hiervan.
6. **Monitoring en lokale klachtenmechanismen:** Om snel risico's te identificeren, moeten er monitoringssystemen opgezet worden, waarbij de vakbonden en werknemers een belangrijke rol kunnen spelen in de verificatie van informatie. Vervolgens moeten er in samenwerking met andere bedrijven, de overheid, vakbonden en ngo's lokaal toegankelijke, onafhankelijke klachtenmechanismen voor mijnwerkers opgezet worden.
7. **Ketentransparantie verplichten:** Onderdeel van die verplichting om arbeidsrechten te respecteren zou openbaarmaking van ketens moeten zijn. Die ketentransparantie is fundamenteel voor het begrijpen, identificeren, aankaarten en oplossen van misstanden in de keten.

4. Aanbevelingen voor eerlijke afbouw van kolen

Transitieplannen voor de afbouw van kolen

Regio's waar kolenmijnen zullen sluiten moeten ondersteund worden met het oog op een eerlijke en duurzame transitie. De sluiting van mijnen moet goed gereguleerd worden door de effecten van de sluiting op zowel milieu als arbeid te integreren, door vast te leggen hoe in dit proces de werknemer is opgenomen. Die duurzame transitie zou minimaal moeten bestaan uit de volgende vier elementen:

1. **Sociale dialoog en vakbondsvrijheid:** Er moet er een constructieve sociale dialoog gevoerd worden tussen de eigenaren van de mijn en hun medewerkers, over hoe de gevolgen van de mijnsluiting opgevangen worden. Deze sociale dialoog zou ook op regionaal en waar relevant op landelijk niveau gevoerd moeten worden. Er zou een formele dialoog moeten worden opgestart om te komen tot een rechtvaardig overgangsbeleid met alle belanghebbenden waarbij het arbeidsperspectief centraal staat.
2. **Sociale zekerheid:** Er moet een fonds voor sociale bescherming worden opgericht voor alle mannen en vrouwen met banen die direct of indirect afhankelijk zijn van de mijnbouwsector. Het fonds moet ook bescherming bieden voor de mijnwerkers die geen alternatief werk kunnen vinden omdat ze lijden aan beroepsziektes.
3. **Economische diversificatie:** Er moet aandacht zijn voor alternatieve werkgelegenheid, bijvoorbeeld door het instellen van een fonds voor economische diversificatie. Dit fonds zou proefprojecten kunnen opstarten in bijvoorbeeld de toeristische, de landbouw en in de hernieuwbare energiesectoren.

4. **Beroepsopleidingen:** Mijnwerkers werken vaak levenslang in de mijnbouw en zijn daardoor moeilijk direct inzetbaar in andere sectoren. Daarom zou er veel aandacht moeten zijn voor beroepsopleidingen op basis van analyses van de huidige competenties van mijnbouwers en de vereisten voor mogelijk toekomstig werk. Bij het ontwikkelen van deze transitieplannen zou Nederland moeten putten uit haar eigen ervaring bij de transitie van kolen naar gas, toen in Limburg veel kolenmijnen moesten sluiten. Ook toen speelden vakbonden een sleutelrol. Zij accepteerden de sluiting van de mijnen alleen onder de voorwaarde dat de overheid zou zorgen voor alternatieve banen voor de mijnwerkers.

5. Hoe werkt CNV-Internationaal aan de energie transitie?

Resultaten Fair Work Monitor

De mannen die werken in de open Cerrejón kolenmijnen in Colombia moeten tegenwoordig veel langere ploegendiensten draaien. Zij noemen dat “turnos de la muerte”, oftewel dodelijke diensten. 7 dagen achtereen werken zij 12 uur per dag. Daarna krijgen ze slechts 3 dagen rust voordat ze weer opnieuw aan het werk moeten. Dit heeft directe gevolgen voor hun gezondheid en veiligheid. Ook is het zo heel moeilijk om hun gezinsleven en werk te combineren. Uit ons onderzoek weten we dat meer dan 70% van de werknemers in de mijnbouwsector microslaapjes had tijdens hun werkdag. Dit heeft uiteraard directe gevolgen voor de veiligheids- en gezondheidsrisico's in de mijnbouw.

Dodelijke ongevallen In Peru vinden elk jaar dodelijke ongevallen plaats in de metaalmijnen kilometers diep onder de grond. In 2017 kwamen 41 mijnwerkers om bij ongevallen. Veel werknemers lijden aan de longziekte silicose, als gevolg van stof, chemicaliën en slechte ventilatie. De meeste mijnwerkers werken op basis van tijdelijke uitzendcontracten, juist ook degenen die het werk met de grootste risico's doen. Slechts 10% heeft een direct, vast contract.

CNV Internationaal werkt samen met vakbonden in grondstofrijke landen in Latijns-Amerika, Afrika en Azië aan het verbeteren van werk in de mijnbouw. Ook door onze Fair Work Monitor staan we in direct contact met de mijnwerkers, waardoor we goed zicht hebben op hun arbeidsomstandigheden. Met deze kennis monitoren we de naleving van wetgeving en meer algemeen de mensenrechten.

1. **Coördinatiernetwerk met lokale vakbonden in de kolenmijnbouw.** CNV Internationaal zet zich in de kolensector, bijvoorbeeld in Colombia, met lokale vakbonden in voor een fatsoenlijke sociale dialoog over plannen voor een eerlijke transitie, waarbij de schade van de mijnbouw gecompenseerd wordt. In Colombia hebben lokale vakbonden met de steun van CNV Internationaal een coördinatiernetwerk opgericht: Het Werknemerscollectief voor een Rechtvaardige Transitie in de Mijnbouw. Dit collectief vertegenwoordigt werknemers in de sociale dialoog met bedrijven en de overheid en ontwikkelt voorstellen voor goede sociale plannen met fatsoenlijke vergoedingen bij ontslag en voor de kosten van gezondheidszorg als gevolg van beroepsziekten.
2. **Observatorium voor eerlijke transitie in de kolenmijnbouw.** Op 7 oktober 2021, lanceerde dit Colombiaanse Werknemerscollectief, gesteund door CNV Internationaal, het Labour Observatory for a Just Transition in Mining. Dit observatorium levert input voor strategieën om de mijnbouwregio's opnieuw te ontwikkelen, met name door nieuwe industrieën te stimuleren, gericht op economische diversificatie. Zo kan er nieuwe werkgelegenheid ontstaan die een fatsoenlijk bestaan biedt aan de mijnwerkers en aan iedereen die van de industrie afhankelijk is. CNV Internationaal werkt hierbij samen met de Europese energiebedrijven die kolen kopen in Colombia.
3. **Sociale dialoog met bedrijven en lokale vakbonden in de metaalmijnbouw.** In landen waar de metaalwinning juist geïntensiveerd wordt vanwege de duurzame transitie, zoals Peru en Bolivia, zet CNV Internationaal zich met lokale vakbonden in voor sociale dialoog met de mijnbedrijven. CNV Internationaal richt zich daarbij op alle schakels van de toeleveringsketen, omdat iedere partij verantwoordelijkheid moet nemen voor zijn eigen praktijken.
4. **Ketentransparantie en veilige werkomstandigheden.** Via het internationaal MVO-convenant voor de Nederlandse metaalsector wordt gewerkt aan een project voor veilige werkomstandigheden en ketentransparantie. Daarbij wordt in kaart gebracht welke veiligheids- en gezondheidsrisico's in welke mijnen spelen, en hoe door samenwerking en training deze risico's kunnen verminderen.

- 5. Aanklacht bij klachtenmechanisme Europese handelsakkoorden.** Ondertussen heeft CNV Internationaal als allereerste vakbondsorganisatie een klacht ingediend bij het Single Entry Point (SEP) van de Europese Commissie om de slechte arbeidsomstandigheden in de mijnen in Colombia en Peru aan het licht te brengen. Het SEP is het klachtenmechanisme van de Europese Commissie over het naleven van afspraken uit handelsakkoorden. Kernpunt van deze aanklacht is de schending in beide landen van de rechten van werknemers die werken via uitzendbureaus, in vergelijking met werknemers die rechtstreeks in dienst zijn van mijnbedrijven. De verschillen tussen hen zijn aanzienlijk, zowel als het gaat om zekerheid als wat betreft de hoogte van de lonen. Het doel van de klacht is om de schendingen en de anti-vakbondspraktijken in Colombia en Peru onder de aandacht te brengen. In 2024 kwam er een reactie van de Europese Commissie op deze klacht.⁵ In eerste instantie was CNV Internationaal teleurgesteld dat de klachten niet direct werden aangepakt, maar we blijven constructief samenwerken met de Europese Commissie en onze partners om een roadmap te ontwikkelen voor verbetering.
- 6. Verbeteren nationaal en internationaal beleid.** CNV Internationaal heeft deelgenomen aan de onderhandelingen voor de resolutie voor just transition van de International Labour Organisation ILO.

Meer informatie:

- ILO Guidelines Just Transition (2016) Deze richtlijnen zijn zowel een beleidskader als een praktisch instrument om landen te helpen de overgang naar een duurzame economie in goede banen te leiden.
- [ILO resolution on Just Transition \(2023\)](#).
- ILO Recommendation 205, Employment and Decent Work for Peace and Resilience (2018) Deze aanbevelingen bevatten werkgerelateerde maatregelen om de verwoestende effecten van crises op economieën en samenlevingen te voorkomen en te bestrijden.
- Just Transition Centre van de internationale vakbondsorganisatie ITUC Het Just Transition Centre brengt vakbonden, bedrijven en regeringen bij elkaar in een sociale dialoog om samen met gemeenschappen en maatschappelijke organisaties te zorgen dat de energietransitie duurzaam en eerlijk is.
- [Just transition in mining \(cnvinternationaal.nl\)](#) Vind hier meer informatie over het werk van CNV internationaal evenals het onderzoek door Profundo.

5. [Response to the SEP: A road under construction for miners' rights \(cnvinternationaal.nl\)](#) - <https://www.cnvinternationaal.nl/en/topical/news/sep-complaint-eu>

Contactpersonen CNV Internationaal:

Maurice van Beers, Just Transition Expert: m.vanbeers@cnv.nl
 en Wouter van Dis, Strategic Policy Advisor: w.vandis@cnv.nl

Who we are and what we do

CNV Internationaal, for 100% fair work

100% Fair work, that is what CNV Internationaal is working for every day in Africa, Asia and Latin America. We do this by working together closely with local partner trade unions and by investing in good cooperation with other partners, such as companies and governments. Fair work means that people can work safely and in all freedom, earning a living wage. Freedom of association (FoA) and social dialogue are important conditions for achieving this.

100% Fair Work means that women and young people have the same opportunities on the labour market as everyone else: no discrimination in working conditions (e.g. wages, holidays, etc.)

100% Fair Work also entails that we investigate the safety, health and freedom of workers. For this, CNV Internationaal and its partner trade unions make use of innovative tools such as accessible, digital surveys. To know exactly what is going on with workers strengthens our position at the negotiating tables. Moreover, it enables us to measure improvements and the impact of our work.

CNV Internationaal

Postbus 2475, 3500 GL Utrecht
Tiberdreef 4, 3561 GG Utrecht

 www.cnvinternationaal.nl

 [cnv_internat](https://twitter.com/cnv_internat)

 [cnv-internationaal](https://www.linkedin.com/company/cnv-internationaal)